

Forffjel. I det ene Tilfælde spurgte man Privilegiehaveren, Bevillingshaveren — det var Landmandsbanken — i det andet Tilfælde spurgtes Forpagteren og ikke de i Privilegiet Interesserede. Jeg ser heller ikke her, hvilke „Principer“ der her have gjort sig gjældende. Jeg har nævnt dette Tilfælde, fordi jeg tror, det paa en flaaende Maade illustrerer hele det løse Forhold, som hersker paa dette Omraade, og som gjør det nødvendigt, at vi komme bort fra det nugjældende Bevillingssystem. Muligt, at der kunde tænkes en Ordning, som ikke førte til ren og skjær Theatersfrihed, men som dog alligevel fjernede Vilkaarligheden. Herom skal jeg dog ingen Mening udtale, men jeg vil kun udtale dette, at den nuværende Tilstand, hvorunder Afdgangen til at oprette Theater er afhængig af Vilkaarlighed, tilfældige Indskydelser og Bekjendtskabsforhold til formaende Personer, er altid uholdbar, saa at der er ingenjombestemt Grund for os til at holde paa den, men tværtimod er al Opfordring til at komme bort fra den snarest mulig. Jeg tror, at dette er i det Almenes Interesse, til Gavn for Skuespilkunsten, til Fremme af en god og sund Konkurrence. Hvorfor saa holde Haanden over Noget, der fra alle Sider set maa anses for uforfvarligt?

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Scavenius): Dette Spørgsmaal, som i alt Fald formelt er Hovedgjæstanden for Forslaget, nemlig om der skal være Theatersfrihed, fuldstændig Theaternæringsfrihed her i Kjøbenhavn eller ikke, har min ærede Kollega, Justitsministeren, jo udtalt sig om, og jeg kan efter min Opfattelse ganske slutte mig til, hvad han har sagt. Jeg tror ikke, at der vil opnaas noget Væsentligt ved en saadan Theatersfrihed; jeg tror, at der snarere er Udsigt til, at der vil tabes derigjennem, at de private Theatre ved Konkurrencen drives længere ned ad, end de ellers vilde være komne. Dette er min Opfattelse. Jeg indrømmer, at deri kan man tage fejl, men jeg maa dog mene, at de Herrer, der holde paa Næringsfrihed paa dette Omraade, kunne ikke saaledes udenvidere gaa ud fra, at det er noget Gode. Der er allerede fra det ærede Medlem for Kjøbenhavns 7de Valgtreds (Halkier) gjort opmærksom paa, hvorledes fuldstændig dramatisk Næringsfrihed kunde benyttes, og der er heller ingen Tvivl om, den vilde blive benyttet til paa enhver større Kneipe at indrette et lille Theater, og det veed jeg ikke, hvorledes man skulde kunne forhindre, naar fuldstændig Theatersfrihed var givet, og Saadant vilde trykke de nu bestaaende Privattheatre saaledes, at

det vilde blive dem vanskeligere og vanskeligere at holde sig oppe paa et nogenlunde kunstnerist Niveau i denne Konkurrence. Saaledes er i alt Fald min Overbevisning. Men jeg gaar nu over til den Side af Sagen, som nærmest vedrører mig, nemlig det fgl. Theaters Monopol og Privilegium. Dette Privilegium bestaar deri, at visse Generer ere forbeholdte det fgl. Theater, nemlig den egentlige Komædie i gammelbuds Betydning, altsaa den Holbergste, den Møllere'ske Komædie, Tragedien, det høiere Skuespil, det høiere alvorlige Drama og endelig ogsaa Opera, i alt Fald den alvorlige Opera og Ballet. Men endvidere har det fgl. Theater det Privilegium, at naar et Stykke engang er opført paa det fgl. Theater, gaar det ind i Theatrets Repertoire og kan ikke, uden enten at falde ind under Eftertrykslovens § 19 i Slutningen eller med særlig Tilladelse opføres paa noget privat Theater. Jeg antager, at kort udtrykt er dette det fgl. Theaters Monopol. Naar man nu klager saa stærkt over dette Monopol, bør man dog ikke alene rent formelt fremhæve, hvorledes det lyder paa Papiret, men ogsaa se en lille Smule hen til, hvorledes det er blevet gjort gjældende i Virkeligheden. Her kan den ærede Forslagsstiller nu gjerne mene, at den Ordning, som blev truffen i 1883, ikke er tilfredsstillende, men sikkert er det, at Ordningen fra 1883 i høi Grad har løstnet de Bestemmelser, som handt Privattheatrene. Det er jo nemlig ikke saa, at det fgl. Theaters Chef efter sin bon plaisir siger Ja eller Nei, naar der fra et Privattheater kommer Henvendelse til ham om at maatte opføre det ene eller det andet Stykke, det være helt nyt eller et Stykke, der henhører til det fgl. Theaters Repertoire. Men dette Ja eller Nei skal fremsføres efter bestemte Regler, hvad ogsaa tydeligt er udtrykt i den Skrivelse fra Ministeriet, som det ærede Medlem læste op. Der er vel saa godt som ingenfinde, antager jeg, sagt Nei til et Privattheater, naar det har andraget om at maatte opføre et Stykke naar ikke det fgl. Theater har havt den Hensigt i en nærmere Fremtid selv at ville opføre det, og det Samme har væsentligt været Tilfældet med Stykker henhørende til det fgl. Theaters Repertoire. Jeg vil ikke spille Thingets Tid med her at oplæse en lang Liste over alle de Tilladelser, der siden 1883 og til Dato ere givne efter Anmodning af Privattheatrene. Men da jeg antager, at denne Sag gaar videre til 2den Behandling, og at der bliver nedsat et Udvalg, skal dette i den Henseende faae de Oplysninger, der synes at kunne tiltrænges. Smibler Tid forstaar jeg meget vel, at man